

sundhed, vandmiljøet eller beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder negativt, og – omkostningerne ved de afhjælpende foranstaltninger, der skal træffes for at nå tilbage til den hidtidige tilstand eller et tilsvarende niveau, ikke står i forhold til den miljømæssige gevinst, der opnås.

2.5. Anmodning om foranstaltninger og klage

2.5.1. Gældende ret

I forhold til det at rejse en sag, dvs. at anmode om foranstaltninger følger det af almindelige regler om tilsyn, at en tilsynsmyndighed – herunder tilsynsmyndighederne efter miljø- og naturlovgivningen – er forpligtet til at behandle henvendelser fra borgere, organisationer, virksomheder og andre offentlige myndigheder om forhold, undergivet myndighedens tilsyn, medmindre de er åbenbart grundløse. Der er endvidere i en række love på miljø- og naturområdet bestemmelser om, at tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle forhold, som den anser for at være af underordnet betydning. Der er således i vidt omfang adgang for borgere, organisationer m.v. til at rejse sager om forurening og andre negative påvirkninger af miljø- og natur over for tilsynsmyndighederne.

Med hensyn til klage gælder efter miljøbeskyttelsesloven for så vidt angår påbud om undersøgelser af forurening efter lovens § 72, at disse kan påklages til Miljøklagenævnet og indbringes for domstolene af afgørelsens adressat, af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen og af kommunalbestyrelsen for så vidt angår afgørelser truffet af ministeren. For så vidt angår afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens § 69 om genopretning til hidtidig tilstand efter sket ulovlig forurening, kan disse ikke påklages, men indbringes for domstolene af dem, som må anses for søgsmålsberettigede, i udgangspunktet afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen.

Efter jordforureningsloven udstedes påbud om undersøgelse af jordforureningen og genopretning til hidtidig tilstand eller tilsvarende afhjælpende foranstaltninger overfor jordforureningen efter lovens kapitel 5. Disse afgørelser kan påklages til Miljøklagenævnet og indbringes for domstolene af afgørelsens adressat, af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen, af den stedlige kommunalbestyrelse og det stedlige regionsråd og af Sundhedsstyrelsen.

Kommunalbestyrelsens afgørelser som tilsynsmyndighed efter vandforsyningslovens kapitel 10 og 11 kan påklages til Miljøklagenævnet af afgørelsens adressat, Sundhedsstyrelsen og enhver, der har en in-

dividuel, væsentlig interesse i afgørelsen. Afgørelserne kan indbringes for domstolene.

Som nævnt ovenfor kan forsvarsministeren udstede forbud til et skib mod videre sejlads eller andre aktiviteter efter havmiljølovens §§ 43 og 43 a for at forhindre eller bekæmpe forurening eller påbyde, at sejlads eller andre aktiviteter skal følge bestemte retningslinjer, hvis der er sket eller er fare for ulovlig udtømmning eller udledning. Der kan endvidere i visse tilfælde udstedes forbud mod, at et skib anløber danske havne.

Afgørelser efter disse bestemmelser kan påklages til Ankenævnet for Søfartsforhold, jf. havmiljølovens § 51 a. Afgørelserne kan ligeledes indbringes for domstolene.

Miljøstyrelsens påbud efter bestemmelserne i § 10 i bekendtgørelse om udledning i havet af stoffer og materialer fra visse havanlæg kan påklages til miljøministeren. Afgørelserne kan ligeledes indbringes for domstolene.

Efter lov om miljø og genteknologi og lov om husdyrbrug kan der, når der foreligger et ulovligt forhold, meddeles påbud om i videst muligt omfang at genoprette den hidtidige tilstand. Sådanne påbud kan ikke påklages, men kan indbringes for domstolene af dem, som må anses for søgsmålsberettigede, i udgangspunktet afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen.

Naturbeskyttelsesloven indeholder ikke bestemmelser, der positivt fastsætter i hvilke tilfælde, der kan meddeles påbud. Det antages i praksis, at påbud kan meddeles om genopretning af en ulovlig tilstand. Der er en begrænset klageadgang til Naturklagenævnet for så vidt, at der ikke kan klages over påbuddets indhold, men der kan klages over, hvorvidt der foreligger et ulovligt uforhold, og dermed om der er grundlag for påbuddet. Klageberettigede er adressaten, ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører, offentlige myndigheder samt en række lokale og landsdækkende organisationer, der varetager naturinteresser i bred forstand. Tilsvarende regler findes i den øvrige lovgivning på naturområdet med forskellige variationer mht. klageadgangen for organisationer i påbudssager, men som giver enhver med en individuel, væsentlig interesse klageadgang.

2.5.2. Lovforslaget

Det følger af miljøansvarsdirektivets artikel 12, at fysiske eller juridiske personer, som har eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, og miljø- og naturorganisationer, som har en tilstrækkelig interesse i beslutningsprocessen på miljøområdet, skal have ad-